

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 328/2023
17.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров и Зорице Булајић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Жељко Рајчевић адвокат из ..., против тужене Средње школе „Свети Сава“ Сомбор, коју заступа Правобранилаштво Града Сомбора, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1931/22 од 22.08.2022. године, на седници одржаној 17.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1931/22 од 22.08.2022. године - става првог изреке, којим је делимично преиначена у одбијајућем делу пресуда Основног суда у Сомбору П1 767/19 од 14.02.2022. године.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1931/22 од 22.08.2022. године у преосталом делу.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1931/22 од 22.08.2022. године става трећег изреке у преосталом делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П1 767/19 од 14.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је примарни тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужили на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, исплати 442,67 динара укупно са законском затезном каматом од 30.03.2021. године до исплате, као и 26.065,27 динара за период од октобра 2016. до фебруара 2021. године, на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног новчаног износа до исплате. Ставом

другим изреке, одбијен је први евентуални тужбени захтев за исплату законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз од 442,67 динара укупно са законском затезном каматом од 30.03.2021. године до исплате и од 25.645,27 динара за исти период на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног новчаног износа до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је други евентуални тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи исплати 442,67 динара на име законске затезне камате због кашњења у исплати накнаде трошкова за градски превоз за долазак и одлазак са рада и 11.721,27 динара на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз за одређене месеце у периоду од октобра 2016. до фебруара 2021. године наведене у овом ставу изреке, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног новчаног потраживања па до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је други евентуални тужбени захтев у преосталом делу за законску затезну камату од 30.03.2021. године до исплате на износ обрачунате законске затезне камате од 442,67 динара због кашњења у исплати накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада – градски превоз. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати 156.796,51 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1931/22 од 22.08.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужиље је делимично усвојена, па је означена првостепена пресуда делимично преиначена у одбијајућем делу, тако што је обавезана тужена да тужиљи на име разлике накнаде трошкова за долазак и одлазак са рада, поред досуђених износа, исплати за одређене месеце у периоду од октобра 2016. до фебруара 2021. године још и новчане износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног износа до исплате и да на износ од 442,67 динара на име обрачунате затезне камате за неблагоприятно исплаћену накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада исплати законску затезну камату од 07.06.2021. године до исплате. Ставом другим изреке, делимично је преиначена првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима поступка тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа од 129.765,51 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом трећим изреке, у преосталом делу одбијене су жалбе тужиље и тужене и потврђена првостепена пресуда у усвајајућем и преосталом одбијајућем делу и делу одлуке о трошковима поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка од 22.914,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Испитујући побијану пресуду у делу којим је преиначена првостепена пресуда, на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене на неодређено време, на основу уговора о одређивању међусобних права, обавеза и одговорности СШ „Свети Сава“ од 01.11.2006. године, којим је у тачки 15. уговорено да запослени има право на накнаду трошова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте у градском, приградском, односно међуградском превозу. Тужила станује и ради у Сомбору, а на посао долази најчешће сопственим аутомобилом, бициклом, таксијем, а некада и пешке.

Градско веће Града Сомбора је у децембру 2015. године донело закључак о висини цене радничке месечне карте у јавном превозу према ценовнику АД „Севертранс“ Сомбор и у складу са уговором којим је АД „Севертранс“ Сомбор овлашћени превозник на територији Града Сомбора. Такође, градоначелник Града Сомбора је закључио уговор о поверавању јавног линијског превоза путника на територији Града Сомбора. Одељење за образовање је донело упутство за обрачун путних трошкова за запослене у предшколској установи, основним и средњим школама, о томе да се трошкови превоза радника имају рачунати у висини цене радничке месечне претплатне карте у јавном саобраћају према стварном месту боравка радника и броју дана присутности на раду. Релације превоза за долазак и одлазак са рада запослених код туженог покрива превозник АД „Севертранс“ Сомбор који у свом ценовнику поред утврђене појединачне карте за један правац има исказано неколико врста месечних претплатних карата за раднике. Месечна карта, без обзира којој врсти припада, омогућује превоз запосленом за сваки дан у месецу, без обзира да ли су радни или не. Прва категорија месечне карте исказана у ценовнику насловљена је са маркица попушта, утврђена је као производ цене повратне појединачне превозне карте за одређену релацију и просечног броја радних дана од 22 на нивоу једног месеца. Поред тога, оваква врста месечне карте је већ умањена, јер је сведена на 22 дана у обрачуну, а односи се на цео месец и она представља у основи обрачунску категорију на коју се примењују додатна умањења од 20% или 40% у зависности како се право на месечну карту остварује. Друга категорија месечне карте је месечна карта која је у ценовнику именована као маркица за раднике са 20% попушта. Стоји напомена да се ради о радничкој карти за уплату преко рачуна. У конкретном случају за остваривање оваког попушта неопходно је да послодавац и превозник закључе уговор, што омогућује послодавцу да не мора да авансира износ месечне карте, већ да може да дуг плаћа по испостављеном рачуну. Тужена није презентовала да је имала закључен овакав уговор са превозиоцем. Трећа категорија месечне карте је месечна карта која је у ценовнику исказана као маркица за све грађане са 40% попушта уз који стоји напомена радничка за авансну уплату. Попуст од 40% могуће је остварити само у случају да се месечна карта купи на почетку месеца уз обавезну авансну уплату, било на благајни или уплатом на рачуну превозника. Тужена није куповала запосленима месечне карте унапред. Цене карата превозника АД „Севертранс“ Сомбор нису се мењале током спорног периода.

Тужена је у спорном периоду вршила обрачун и исплату трошкова доласка и одласка са рада запосленим радницима, па и тужили тако што је месечни износ претплатне карте „маркица за раднике са 20% попушта“ делила бројем радних дана у

месецу и множила бројем евидентираних дана доласка запосленог на рад, на који начин је запослени добијао за сваки дан доласка на рад и одласка са рада износ превозне карте умањен за 20%, при чему је тужена накнаду трошкова доласка и одласка са рада плаћала са закашњењем (након 05. у месецу за претходни месец).

У спорном периоду од 01.10.2016. до 28.02.2021. године тужилца је имала 930 долазака на рад и тужена јој је обрачунала и исплатила на име накнаде трошкова доласка и одласка са рада укупан износ од 104.134,73 динара.

Висина потраживања тужилце на име разлике између припадајуће и исплаћене накнаде трошкова доласка и одласка са рада на релацији Сомбор – локал, за период од 01.10.2016. до 28.02.2021. године, утврђена је на основу налаза и мишљења вештака у три варијанте. У првој варијанти, обрачун је вршен према броју долазака и цени појединачне превозне карте на релацији Сомбор локал, те разлика накнаде трошкова превоза износи 26.065,27 динара, према којој је тужилца определила тужбени захтев. У другој варијанти, обрачун је вршен према цени појединачне карте према присуству на раду, а максимално до месечне претплатне карте без попуста, и разлика накнаде трошкова превоза износи 25.645,27 динара. У трећој варијанти, обрачун је вршен према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте са 20% попуста и разлика накнаде трошкова превоза износи 11.721,27 динара. Обрачуната затезна камата на утврђена кашњења у исплати ових трошкова износи 442,67 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да је тужбени захтев тужилце делимично основан и делимично га усвојио, сматрајући да тужилци припада накнада трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Првостепени суд сматра да тужилци припада право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у висини цене месечне претплатне карте, како предвиђа уговор о раду, а који представља конкретизацију одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и члана 26. став 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика. У складу са тим, првостепени суд је прихватио методологију обрачуна коју је вештак изнео у трећој варијанти свог налаза и мишљења, па је као месечну карту узео висину збира појединачних карата за дату релацију према евидентираним данима доласка на рад са 20% попуста за сваки конкретан месец, што би било до висине месечне карте која реално може да се купи.

Другостепени суд је делимично преиначио првостепену пресуду и досудио разлику предметне накнаде трошкова утврђене према обрачуну из друге варијанте, према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте без умањења као максималног износа који је послодавац у обавези да исплати запосленом по основу трошкова превоза. Сматрао је да је без утицаја то што запослени такву врсту карте нису ни могли купити код превозника АД „Севертранс“ Сомбор, јер је за остварење попуста на месечну претплатну карту за раднике неопходно да послодавац и превозник имају закључен уговор о превозу, а школа нема потписан уговор са превозником АД „Севертранс“ Сомбор или са неким другим превозником у вези са превозом својих запослених, то је без основа позивања тужене

на закључак Градског већа Града Сомбора из децембра 2015. године, којим је ближе уређена методологија обрачуна накнаде средстава у складу са наведеним уговором о поверавању линијског превоза „Севертранс“ Сомбор и који је тужена примењивала.

По становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд на основу одредбе члана 118. став 1. тачка 1. Закона о раду и одредбе члана 26. став 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, нашао да тужили припада право на накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада и то у висини утврђеној према обрачуну из друге варијанте налаза вештака према цени појединачне карте спрам присуства на раду, а максимално до месечне претплатне карте без умањења, као максималног износа који је послодавац у обавези да исплати запосленом по основу трошкова превоза. Правилно другостепени суд налази да је без утицаја чињеница да запослени такву врсту карте нису могли купити код превозника АД „Севертранс“ на шта тужена указује у ревизији. Ово је без утицаја јер послодавац са превозиоцем није закључио уговоре који би омогућили куповину карата са попустом. Зато је ревизија тужене делимично одбијена и одлучено као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. Закона парничном поступку.

У преосталом делу тужена је изјавила посебну ревизију против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу у којем је првостепена пресуда потврђена, због погрешене примене материјалног права са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона парничном поступку.

Врховни суд је оценио да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. ЗПП.

Пресуђењем у овој парници није одступљено од судске праксе, у којој је расправљено питање права запослених у основним и средњим школама и домовима ученика на накнаду трошкова превоза за долазак и одлазак са рада и заузето становиште да им припада право на исплату ових трошкова у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз те да није условљено ни постојањем организованог јавног превоза, ни удаљености места запослења, већ једино постојање стварних трошкова за долазак и одлазак са рада који се одређују према броју ефективних радних дана и цене појединачне карте у јавном превозу.

Имајући у виду наведено, применом члана 404. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Одлучујући о дозвољености ревизије на основу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је утврдио да ревизија није дозвољена.

Законом о парничном поступку је прописано да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радних односа (члан 441). У осталим парницама из радног односа сходно се примењују остале одредбе тог закона (члан 436), те се дозвољеност ревизије у тим парницама цени под истим условима као и у имовинскоправним споровима у којима се одлучује о новчаним потраживањима. То значи да ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску

противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе ревизија није дозвољена (члан 403. став 3).

У конкретном случају тужба је поднета 04.11.2019. године, побијани део правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан преиначења тужбе 07.06.2021. године, из ког разлога ревизија тужене није дозвољена.

Из наведених разлога Врховни суд је применом члана 413. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**